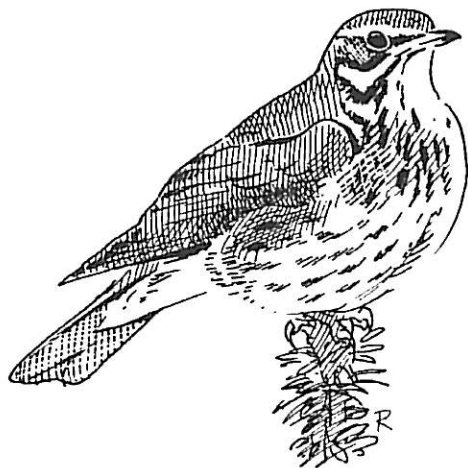

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

Global utbredelse

Rødvingetrosten har en nordlig utbredelse i Europa og Asia. Den hekker fra Island og Færøyene i vest, gjennom hele Fennoskandia, sørover til Polen, og videre østover gjennom Russland og Sibir helt til elven Kolyma nær Stillehavet. De siste tiårene har den også etablert seg som en fåtallig, men regelmessig hekkefugl i Skottland. Rødvingetrosten er delt i to underarter, den ene hekker i Island og på Færøyene, og den andre i resten av området.

Norsk utbredelse og habitatvalg

Rødvingetrosten er vanlig over stort sett hele landet. Den hekker fra kyst til fjell, og går regelmessig opp i vierbeltet. Den er funnet hekkende i hvert fall opp til 1100 moh, og er observert i hekketiden i over 1200 meters høyde, for eksempel på Hardangervidda. Langs kysten er den funnet hekkende helt ut til Røst i Lofoten, og helt nord til Hjelmsøya i Måsøy kommune og Gamvik på Nordkinnhalvøya.

Rødvingetrosten hekker i all slags skog, både i lavlandet og i fjellet, bare det er rikelig med undervegetasjon i form av busker og kratt. Den unngår større, sammenhengende områder med ensformig barskog, og den finnes bare i utkanten av større granplantefelt, der den foretrekker yngre felt framfor eldre, hogstmodne felt. Den ser ut til å trives best i frodig blandingsskog eller lauvskog med godt utviklet busksjikt, i et vekslende terreng med fuktige områder innimellom, gjerne i områder som grenser mot dyrket mark eller annen kulturmark. Dersom kravet om et velutviklet busksjikt er oppfylt, kan den også gå inn i bystrøk, der den oppsøker større hager, parker og kirkegårder. Rødvingetrosten kan også hekke i rein buskmark, for eksempel i vierkratt på fjellet eller i einerkratt langs vestkysten. Vanligvis krever den også her velutviklet buskvegetasjon, men i Finnmark klarer den seg stundom med temmelig ubetydelig vierkratt i ellers snaue områder.

Bestandsstørrelse og bestandsutvikling

Bestanden av rødvingetrost kan lokalt variere en del fra år til år, men ikke i samme utstrekning som hos gråtrost. Den er en av de dominerende artene i fjellbjørkeskog, og er også vanlig i annen høyereliggende skog. På Vestlandet er den største tettheten av hekkende par funnet i lauvskog og blandingsskog, like vanlig i lavereliggende som høyereliggende strøk. I Rogaland er den gjennomsnittlige tettheten i skogområdene beregnet til ca. 20 par/km² (Carlsson m.fl. 1988). Totalbestanden i Norge er anslått til over 1 million par.

I Finland har bestanden økt i dette århundre, særlig i sør. I Norge har vi ingen undersøkelser som kan bekrefte eller avkrefte en tilsvarende utvikling, men bestanden er neppe vesentlig endret de siste 20 årene.

Finland har bestanden økt i dette århundre, særlig i sør. I Norge har vi ingen undersøkelser som kan bekrefte eller avkrefte en tilsvarende utvikling, men bestanden er neppe vesentlig endret de siste 20 årene.

Hekkebiologi

Rødvingetrosten er territoriell, men territoriene kan være ganske små og flere par kan hekke temmelig nær hverandre. En god del av næringen finner fuglene utenfor territoriene. Rødvingetrosten kan synge hele dagen, men med størst intensitet tidlig om morgenen og om kvelden. Lengst i nord kan den synge hele natten. Som sangpost velger den toppen av et tre eller et annet høyt utkikkspunkt. I større utstrekning enn de andre trostene kan den synge gjennom hele hekkesesongen.

Reiret plasseres høyst forskjellig, men som oftest lavt i et tre eller en busk, eller direkte på bakken. Som regel er det godt skjult. Eggene legges fra begynnelsen av mai til begynnelsen av juni, de klekkes etter ca. 14 dager, og knapt to uker seinere er ungene flygedyktige. To kull er trolig vanlig i Sør-Norge. Foreldrene er svært støyende ved reiret overfor fredsforstyrrelser.

Trekkforhold

Rødvingetrosten er hovedsakelig en trekkfugl, som kommer hit til landet i slutten av mars eller begynnelsen av april. Til Finnmark kommer den vanligvis i midten av mai. Høsttrekket tar til i midten av september og fortsetter gjennom hele oktober, og et godt stykke inn i november. Fuglene trekker mot sør eller sørvest til overvintringsområdene på De britiske øyer eller på Kontinentet, særlig Frankrike, Spania, Portugal og Italia. Rødvingetrosten overvintrer regelmessig langs kysten nord til Troms i svært varierende antall. Enkelte vintre med god tilgang på næring kan den være ganske vanlig langs kysten av Sør-Norge. Ved langvarig, streng kulde kan den trekke lenger sør selv midtvinters.

Frank Helén Pedersen

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

1791 ● Konstatert hekking

458 ● Sannsynlig hekking

470 ● Mulig hekking

Detaljeringsgrad: 10 x 10 km

